

Toimintasuunnitelma 2020-2021

Varhaiskasvatusyksikkö Suvi-Vilppula

Hyväksytty: 26.11.2020, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö Eeva Tiihonen

Toimintasuunnitelman rakenne (tiedoksi, ei julkaistavaksi)

Toimintasuunnitelman yhteiset sivut ja yksikön toimintaa ja tavoitteita kuvaavat sivut julkaistaan ja ne ovat huoltajille nähtävillä.

- Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjaavat asiakirjat
- Suunnitelmatasot
- Työtämme ohjaavat arvot

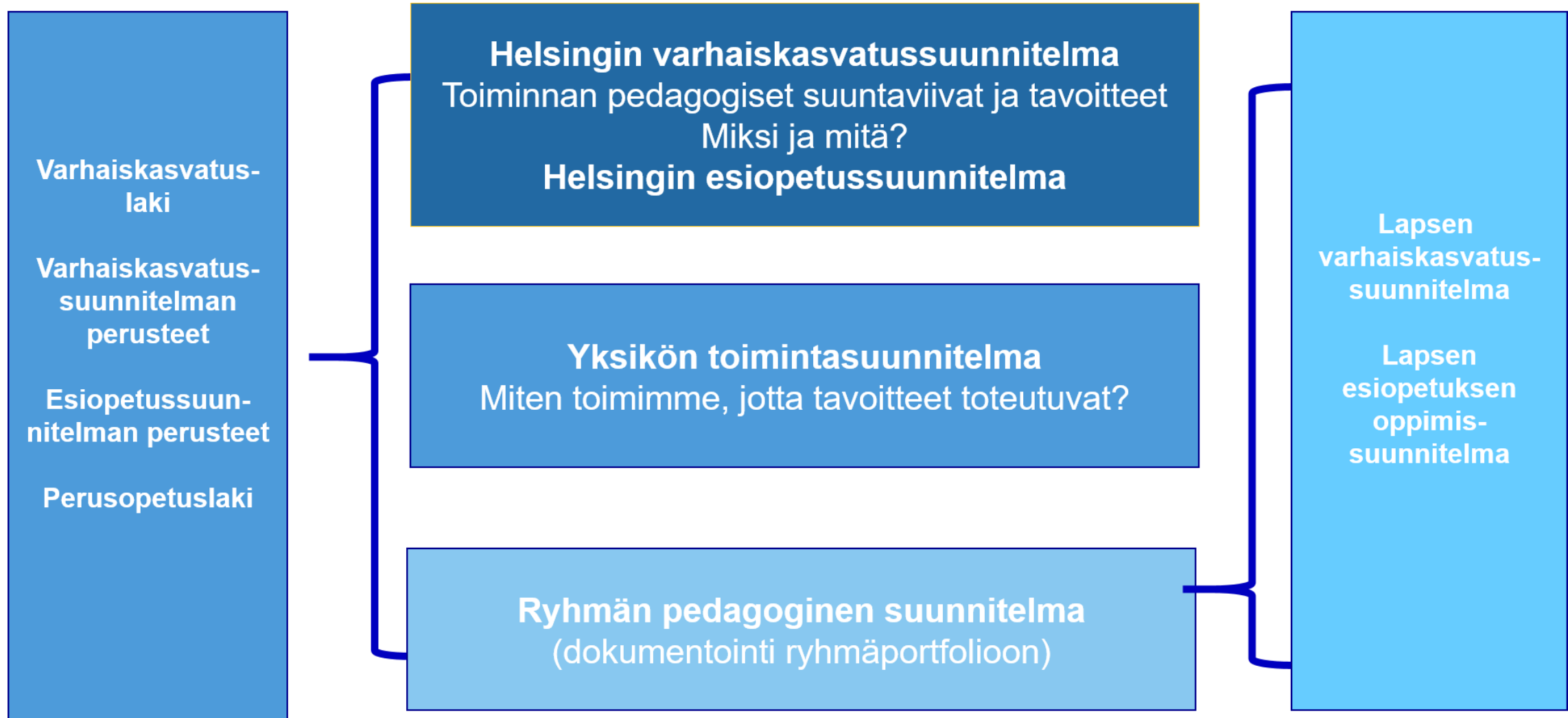
Toimintasuunnitelman yksikön sivuille kirjattavat toiminnot ja tavoitteet.

- Yksikön toimintakulttuuri
- Kannustamme hyvin kaveritaitoihin
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- Toimintakauden tavoitteet
- Varhaiskasvatuksessa aloittaminen
- Viestintä ja yhteistyö

Arviointitaulukot työyhteisön käyttöön

- Arviointitaulukot, joihin kirjataan kriteerit (=miten) tavoitteiden toteutumisen arviointiin
- TAE tavoitteet ja yksikön omat toiminnan kehittämisen tavoitteet

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Toimintasuunnitelma

Toiminnan arvioinnin tueksi

Esimerkki toimintasuunnitelman laadintaa ohjaavista kysymyksistä

Onko yhteinen arvoperusta kaikkien työntekijöiden tietoisuudessa ja sitoudutaanko siihen?

Mitä on tehty alueellisen yhteisöllisyyden edistämässä huoltajien ja muiden varhaiskasvatuksen toimintamuotojen kanssa?

Miten kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja ympäristötietoisuutta edistävää tarjontaa on hyödynnetty?

Miten on onnistuttu säilyttämään lasten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus olla osallisena omana arvokkaana itsenään?

Ovatko toiminta- ja oppimisympäristöt erilaisuutta kunnioittavia ja tasa-arvoa edistäviä?

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Ryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan ryhmän pedagogiselle suunnitelmalle ja toiminnan suunnittelulle.
- Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.
- Esiopetuksessa ryhmän suunnitelman pohjan muodostavat Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteet.

Työtämme ohjaavat arvot

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelmanperusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

Yksikön toimintakulttuuri

- Suunnitelmallisuus ja toimivat rutiinit luovat pohjan toiminnallemme.
- Lähiluonto toimii oppimisympäristönä kaikilla lapsilla. Retkeilemme viikoittain läheisen Longinojan luonnossa ja lähimetsässä.
- Positiivinen pedagogiikka näkyy kannustavana ja lämpimänä ilmapiirinä, jossa aikuiset toimivat omalla esimerkillään mallina lapsille.
- Huomaamme hyvät hetket ja annamme positiivista palautetta lapsille ja työkaverille sekä vanhemmille. Jaamme ilon uuden oppimisesta lapsen ja koko ryhmän kanssa.
- Arvostava ilmapiiri näkyy myös yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa. Kuuntelemme herkällä korvalla ja kysymme päivittäin kuulumisia.

Yksikön toimintakulttuuri

- **Kielitietoisuus ja kulttuurin moninaisuus:**

- Aloituskeskustelussa perheet voivat keskustella päiväkodin henkilöstön kanssa omasta kulttuuristaan ja siitä kuinka se näkyy lapsen varhaiskasvatuksessa. Olemme sopineet tulkkien tilaamisesta vanhempaintapahtumiin ja varhaiskasvatuskeskusteluihin, jotta vanhempien osallisuus varmistuisi. Vanhempaintilaisuudet on rakennettu niin, että kaikilla vanhemmilla on mahdollisuus keskustella varhaiskasvatuksen sisältöön liittyvistä asioista ja tuoda toiveitaan ja ideoitaan esille.
- Varaamme riittävästi aikaa keskusteluille vanhempia askarruttavista asioista, jotta meille syntyy yhteinen ymmärrys varhaiskasvatuksesta ja päiväkotimme toiminnasta.
- Kaikissa ryhmissä käytetään kuvia puheen tukena lasten kanssa. Vanhempien kanssa otamme myös kuvat tueksi kertoessamme lasten päivästä. Laadimme tiedotteemme selkeiksi ja käytämme henkilöstön kielitaitoa apuna erikielisten tiedotteiden laatimisessa ja päivittäisessä viestinnässä.
- Pienryhmissä opettelemme leikkien ja taiteiden sekä liikkuen suomenkieltä ja kartutamme sanavarastoa.
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan konkreettiset toimenpiteet suomenkielen oppimiseksi.
- Kannustamme perheitä käyttämään omaa äidinkieltään ja lukemaan lapsille oman äidinkielistä kirjoja.
- Tiedotamme lapsiperheiden palveluista erikielisin tiedottein.

Esiopetus päiväkotiviilppulassa

- Päiväkotiviilppulassa on 14 oppilaan esiopetusryhmä, joka toimii Stadin ammattiopiston tiloissa osoitteessa Viilppulantie 14.
- Esiopetusryhmä tekee tiivistä yhteistyötä oppilaitoksen kanssa ja opiskelijat järjestävät lapsille tuokioita liikunnasta, taideaineista ja tutkimisesta.
- Esiopetuksessa olevan perheen kanssa käydään syksyllä Leops-keskustellu, jossa lapselle tehdään oma esiopetussuunnitelma, jota arvioidaan keväällä.
- Ryhmän toimintasuunnitelmassa painotetaan yhdessä toimisen taitoja. Askeleittain materiaalin avulla ryhmässä harjoitellaan tunne- ja kaveritaitoja.
- Yhdessä oppimisen suunnitelma on laadittu yhteistyössä Hietakummun ja Karviaistien peruskoulun kanssa. Lapsen opinpolun jatkumo esiopetuksesta kouluun varmistetaan. Yhteistoimintasuunnitelmassa on sovittu lähikoulun kanssa tehtävästä yhteistyöstä esim. Kummiluokkatoiminnan kautta. Lapsen esiopetussuunnitelma siirretään vanhempien suostumuksella kouluun toukokuussa.

Esiopetus päiväkotiviilppulassa

- **Esiopetuksen yksilö- ja yhteisökohtainen oppilashuolto:**
- Varhaiskasvatusalueen oppilashuoltoryhmä vastaa yksikötason oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa varhaiskasvatuksen aluepäällikkö ja siihen kuuluvat alueen päiväkodinjohtajat, oppilashuollon työntekijät, kveot sekä edustajat sosiaali- ja terveydenhuollosta ja muista alueellisista yhteistyötahoista.
- Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen.
- Ryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

- Huolehdimme yhdessä kaikista lapsista yli ryhmärajojen. Koko päiväkodin henkilökunta on vastuussa kaikista lapsista. Jokainen työntekijä on velvollinen auttamaan lasta ja antamaan lapselle turvaa ja lohdutusta sekä auttamaan mukaan leikkiin ja osaksi ryhmää.
- Jokainen lapsi tulee kohdatuksi ja saa tuntea olevansa tervetullut jokaisena päivänä.
- Toiminnan suunnittelussa lähdemme aina liikkeelle lapsen ja lapsiryhmän vahvuuksista ja mielenkiinnon kohteista.
- Autamme lasta liittymään häntä kiinnostaviin leikkeihin. Huolehdimme, että kukaan ei jää yksin ja että kaikilla on kaveri.
- Ryhmän yhteiset leikit ja retket auttavat lasta aikuisen kannattelemana liittymään ryhmään.
- Ristiriitatilanteet ratkaistaan aikuisten avustuksella.
- Tunnetaidot ovat avain hyviin kaveritaitoihin ja niitä opettelemme kaiken ikäisten lasten kanssa.
- Tunne ja kaveritaitojen harjoittelussa käytämme esimerkiksi: Tunnekortteja, Askeleittain materiaalia, Piki –kirjoja, Huomaa hyvä –materiaalia, Lapsen mieli, kieli ja kulttuuri –materiaalia, kuvatukea, leikinvalintatauluja.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköissä käynnistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadinta 2020-2021.
- Suunnitelmien laadinta käynnistyi 2.11.2020 yhteisellä keskustelulla ja lähtötason kartoituksella.
- Totesimme, että meillä on jo paljon osaamista moninaisessa yhteisössä työskentelyssä. Kaikkien vanhempien osallisuus on mahdollistettu vanhempaintilaisuuksissa. Tilaamme tulkkeja ja suunnittelemme vanhempaintilaisuuksien rakenteet niin, että kaikki tulevat kuulluksi.
- Lasten ei oleteta toimivan ja valitsevan leikkejä sukupuolisidonnaisesti.
- Kiinnitämme huomiota siihen, että meillä on materiaaleja, kirjoja, leikkivälineitä ja kuvia, joissa on samaistumisen kohteita kulttuuritaustoiltaan erilaisille lapsille.
- Viestimme mahdollisuuksien mukaan myös erikielisin tiedottein ja kuvia käyttämällä.
- Kaikki ryhmät ovat kirjanneet omaan pedagogiseen suunnitelmaansa, miten tasa-arvoinen ja yhdenvertainen varhaiskasvatus on huomioitu ryhmän toiminnassa.
- Kartoituksesta nostetaan alkuvuoden 2021 aikana esiin
- 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte tasa-arvoa yksikössänne
- 1-2 toimenpidettä, jolla edistätte yhdenvertaisuutta yksikössänne

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020** Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)
- **TAE 2021** Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöönotetaan vuoden 2021 aikana.

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

- **TAE 2021** Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa. (kevät 2021)
- *Toteutamme ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuuden viikoilla 9-11 yhdessä Malmin kirjaston kanssa. Suunnitelmissa on liittää tähän myös draamaa teatteritoimijoiden kumppanina.*

3. Yksikön toimintakaudelle asettamat omat tavoitteet:

- . **Tunne – ja kaveritaitojen vahvistaminen**
- . **Toiminnan pedagoginen dokumentointi**

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

- Päiväkodin johtaja sopii perheen kanssa tutustumisjaksosta ennen päivähoidon aloitusta.
- Tutustumisjakso on yleensä noin viikon mittainen. Tutustumisjakson aikana lapsi käy vanhempiensa kanssa päiväkodin pihassa ulkoilemassa ja sisällä leikkimässä ja jakson aikana käydään myös aloituskeskustelu. Aloituskeskustelussa vanhemmat voivat kertoa kaikki lapsen hoitoon ja aloituksen onnistumiseen olennaisesti liittyvät asiat. Vanhemmat saavat aloituskeskustelussa myös tietoa päiväkodin arjesta ja käytänteistä.
- Uusien lasten aloittamista porrastetaan mahdollisuuksien mukaan, jotta jokaisen uuteen lapseen ja perheeseen voidaan tutustua rauhassa.
- Ryhmässä sovitaan vastuuhenkilö, joka sopii tutustumisen ajoituksen, ottaa lapsen vastaan ja käy aloituskeskustelut perheen kanssa.

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

- Varsinainen hoito aloitetaan yleensä niin, että aluksi lapsi on vain vähän aikaa hoidossa ilman vanhempia ja hoitoaikaa pidennetään ensimmäisen viikon aikana asteittain. Lapsi voi tuoda päiväkotiin mukanaan itselle tärkeän lelun ja vaikkapa valokuvan perheestään. Suomea ymmärtämättömän lapsen vanhempien kanssa voidaan sopia joku lohdutussana lapsen kotikielellä. Myös kuvitettu päiväjärjestys ryhmätilassa auttaa lasta hahmottamaan päivän tapahtumia. Kuvia käydään lapsen kanssa yhdessä katsomassa. Kun lapsi on ollut päiväkodissa noin 1-2 kuukautta, käy ryhmän lastentarhanopettaja vanhempien kanssa keskustelun, jossa tehdään lapselle oma varhaiskasvatussuunnitelma. Suunnitelmaa arvioidaan tarpeen mukaan, mutta viimeistään kevään lopussa..
- Lapsen siirrosta toiseen ryhmään keskustellaan aina vanhempien kanssa. Lapsi käy tutun hoitajan kanssa aluksi leikkimässä uudessa ryhmässä ja ryhmän henkilökunta varmistaa, että tieto lapsen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä siirtyy myös uuteen ryhmään. Ryhmien välisellä yhteistoiminnalla varmistetaan, että kaikki talon aikuiset tulevat lapsille tutuiksi ja siirtymiset ryhmästä toiseen sujuvat helpommin.

Viestintä ja yhteistyö

- Vanhemmat voivat myös lapsen varhaiskasvatuskeskusteluissa tuoda esille tärkeänä pitämiään asioita ryhmän ja päiväkodin toiminnassa.
- Kaikki ryhmät viestivät sähköisissä viikko-/kuukausikirjeissä perheille tulevista tapahtumista sekä kuvailevat ja arvioivat ryhmän toimintaa.
- Vuoden 2021 aikana siirrymme ryhmäportfolion käyttöön, joka korvaa viikkokirjeet.
- Ryhmien henkilökunta huolehtii, että vanhemmat saavat päivittäin riittävästi tietoa lapsen päivän kulusta ja että vanhempien tuoma tieto välittyy päiväkodissa. Kysymme perheiltä päivittäin ” Mitä kuuluu?”.
- **Monialainen yhteistyö**
- Yhteistyökumppanimme ovat: Suomi toisena kielenä –opettaja, Kiertävä erityisopettaja, Malmin neuvola, Filpuksen leikkipuisto, Stadin ammattiopisto, Saga Helapuiston palvelutalo, Malmin kirjasto ja Malmitalo, Hietakummun peruskoulu ja Karviaistien koulu.